

on en Pep segueix vivint actualment. El nostre centenari es jubilà quan tenia 62 anys. I no va deixar de fer coses: de marger per a les filles i amics, demostracions a la fira de Marratxí i a les escoles, col·laboracions amb la parròquia de sant Marçal com a obrer de les festes, portador del Crist de la Sang, muntant el betlem de l'església... Té la carta de mestre artesà honorífic en la feina de marger, concedida pel Govern Balear l'any 2005.

Amb la seva esposa va viatjar per gairebé tota la península i a diversos països d'Europa. Va quedar vidu dia 18 de març de 2012.

Actualment, cada dia s'aixeca a les 08:30h quan arriba na Cielo, la cuidadora colombiana que l'ajuda a vestir-se i a dutxar-se. Berena i llavors s'asseu a la butaca; si fa bo surt al carrer amb el caminador a fer una volteta. Més tard llegeix el diari. Dina a les 13:30h; fa una becadeta i torna a la butaca; s'afaita tot sol. A mitjan horabaixa berena d'un *bocao* i després rep la visita de les filles, familiars i amics i també fa *Sopes de lletres*. Si s'escau, mira un poc la televisió i sopa. A les 21:30h se'n va a dormir.

Dels seus cent anys d'existència explica que té records trists com les morts de la mare, d'altres familiars i amics i la de la seva dona Maria, que era i és el seu cel. També fou trist estar malalt durant el servei militar. Dels records bons destaca haver conegut na Maria i el naixement de les 4 filles que són totes un 10. Té 6 néts, 5 renéts i un altre de camí.

Com anècdotes curioses, en Pep ens conta que fent feina per a l'amo de Son Sales sempre l'acompanyava un jove, en Joaquim. Després de 4 anys, l'amo demanà al jove per què no s'atrevia a posar cap pedra si ja duia molt de temps admirant la feina de mestre Pep. En Joaquim respongué que ho havia fet d'amagat i que mestre Pep, les havia canviat, quan se n'adonà.

També recorda que l'any 1928 se va inaugurar l'hospital Joan March a Caubet. Son pare va fer pla el turó i havia començat el mur de contenció que encara sosté el buc de la clínica amb la pedra treça de l'escotament del puig. Idò bé, En Joan March, per a tal ocasió, va fer dur de Barcelona blocs de fulls de paper de colors i llogà dones per ensenyar les bunyolines a fer roses, que anaven col·locades amb filferro, se pagaven a un velló i se posaren a cada banda de camí, des de la carretera fins arribar a l'hospital. Enmig hi anava clavat a terra un pal de 3 o 4 metres enrevoltat de murtra. En Pep diu que està molt content de la gent que ha conegut i coneix. Dedicar la seva biografia als que hi són i als que no hi són, perquè els recorda. Ara mateix, demana salut, sabent que això no pot durar per a sempre i dóna gràcies per la família que té i per tots els moments feliços que ha viscut.

Ho organitza:

PATRONAT LOCAL DE
LA VELLESA DE BUNYOLA

Ho patrocinen:

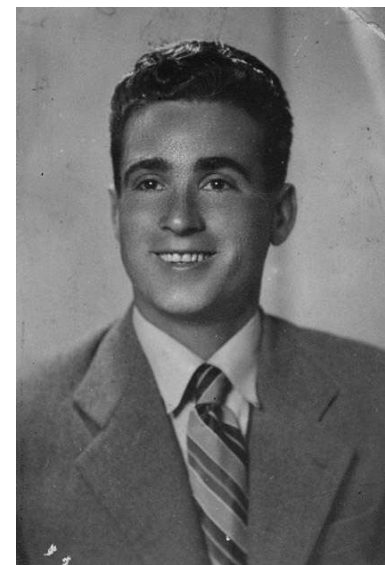
Ajuntament de Bunyola
Illes Balears

CaixaBank

Hi col·laboren:

Parròquia de Sant Mateu, Associació de Persones Majors, Xeremiers Grallalsac, Escola de Ball de Bunyola, Coral Polifònica, Colla Gegantera i Club de Cotxes Antics de Mallorca.

HOMENATGE A JOSEP NADAL ESTARELLAS EN EL SEU CENTENARI

2 d'agost de 2022

JOSEP NADAL ESTARELLAS

Picarola

Va néixer dia 2 d'agost de 1922 a ca *na Sorella* del carrer de la Lluna. Té 100 anys. Son pare nomia Pere Joan Nadal Rosselló, *Formatjó*; era marger i garriguer de la Comuna durant la segona República.

Sa mare, na Catalina Estarellas Pascual, *Guitarrona*, era mestressa de casa, tenia cura dels fills i feia trunyella de llatra de cànem per a les espadnyes dels sabaters *Bolletins*.

Es el cinquè de vuit germans: Toni, Margalida, Pere Joan, Catalina, ell, i tres germanes que moriren sense arribar a 1 any. Quan en Pep tenia tres anys la família passà a viure al Camí de Caubet.

Anà a costura amb sor Maria Rosa. El premi de monja era una fava torrada amb olor de butxaca i conillets de pasta.

L'any 1926 son pare anava a picar pedres al torrent de l'Alqueria d'Avall per dur a l'escola Graduada que s'estava construint. Conta que dins la cisterna de la clasta de l'escola hi ha una botella de gasosa amb el llistat de tots els treballadors que hi feien feina.

Va combregar l'any 1929, vestit de dol per la mort de la seva mare. Una setmana després començà a treballar a la Màniga on li donaven menjar i 15 pessetes a canvi de collir pomes, dur llenya, munyir les cabres, donar herba als conills, agranar... Dos anys després entrà a can Mas per regar patates, segar alfals i pujar verdura i hortalissa a la madona. Hi va estar 3 anys. També va anar a collir oliva al Racó i a Caubet.

En tenir una estona lliure jugava a futbol, amb una pilota feta de pedaç amb els amics Andreu *Rabiós*, Pepet *Curt*, Toni *Guitarró* i Pere Joan *Esporlerí*. També jugaven a *rompes*, amb baldufes, cercols i bolles, a *monte* o a encalçar-amagar a la tenassa del Camp i al carreró de les *Sopes*.

Va aprendre de fumar a can Mas quan descobrí que al sostre de la vaqueria s'hi amagaven munts de saques de tabac.

Recorda una excursió a peu al castell d'Alaró, amb el vicari *Fundo*, que no va voler que els nins vessin el *ball d'aferrat* que s'havia organitzat a la Plaça per la proclamació de la República. Quan tenia 9 anys anà a escola nocturna amb don Miquel Fuster. Més tard es posà a collir garroves a les Llegítimes de Marratxí on quedà de missatge.

Conta que quan va esclatar la guerra anava amb n'Andreu Cabot al pati de l'escola i al porxo de can Mas a veure passar els

avions que tiraven bombes o octavetes. Des del Quarter Vell els guàrdies civils pegaven tirs als avions que passaven pensant que els tomarien.

Aleshores, com que era temps de guerra, son pare, que feia la paret de l'esplanada del Sanatori, l'agafà de mosset i després continuà amb ell a Biniforani, al Pujol d'Orient i a Caubet.

De jovenet passejava amb els amics des de la carretera Nova fins a l'estació; visitaven el cafè de can Nadal. Una vegada, el seu amic Perico Nadal, *Torró*, practicant una carambola li féu arribar la bolla de billar dins la butxaca de l'americana. Diu que els tios *Picaroles* eren músics i passaven les vetlades d'hivern fent petits concerts al cafè. Cada any sortien a fer serenates i la banda de música tocava a la Plaça, a les processons i per sant Mateu. Explica que per les festes compraven pilotetes amb elàstic per endevinar l'esquena de les al·lotes.

L'any 1943 va entrar forçós al destacament d'Enginyeria de Maó on va estar 3 anys. De la fam que passà va perdre el caminar i la parla. Se salvà amb l'ajut del governador militar. Després tornà a les Llegítimes de Marratxí i conta que l'any 1947 va anar a la festa de sant Marçal. Féu una súplica al sant i aquell mateix dia conegué na Maria Frontera Garau, la que seria la seva dona. Ell sempre li deia *Mumare* a na Maria perquè pensa que era com una mare, una santa.

Es casaren a les 10 del matí d'un dijous, dia 14 d'octubre de 1948, a la capella del Santíssim de sant Marçal. Oficià el bunyolí mossèn Antoni Cabot Estarellas, *Noè*.

Donaren a fer ensaimades d'estraperlo. Una parenta de Santa Maria els féu la xocolata. Després de retratar-se a Palma partiren amb tren cap a Inca i amb una *camiona* fins a Lluç, on passaren dos dies. De tornada s'aturaren a Caimari a veure la tia monja.

De casats varen viure a cal pare de na Maria. Els regals foren sobretot licoreres, palanganes de fusta, tassons, platets... Aleshores en Pep treballà de marger amb en Joan *Roseta*, en Joan *Bujosa de so na Reia*, n'Isidre de cal mestre *Isidre*, en Miquel *Moliner*... Arreglaven portells i feien marges a Cala Major, a Solleric, a la Plaça de l'Olivar. A la pedrera d'Establiments feien llambordes, "toquins" per empedrar la Plaça de l'Olivar. Amb el mestre Salvà Campins, construïren el Seminari Nou.

En Pep i na Maria tengueren 4 filles: Catalina, Magdalena, Maria i Margalida. L'any 1955, quan morí el sogre, passaren a viure a la casa del costat, al n. 85 del c/ Martí Rubí

